

Naši dopisi.

obrotniško zbornico zmagali. Zakaj pa vlada tedaj neče razpustiti kranjskega deželnega zbora, če se sicer rada naslanja na slovenske poslance v državnem zboru? Vzroka tehtnega res ni nobenega. Pravijo: potrpite! — No, dve leti čakati je uže nekaj. Trdijo: ne kaže; kajti če razpustimo kranjski deželni zbor, tedaj moramo še druge razpustiti, zlasti pa državni zbor. To nam ne gre v glavo! Kranjski, po vse nepostavno skrpani deželni zbor se ne more primerjati z družimi, pravilno voljenimi deželnimi zbori.“

Ko „Slov. Gosp.“ nadalje motivira potrebo razpusta deželnega zbora kranjskega, sklepa svoj članek tako: Razpust je zavoljo mnogih vzrokov tudi še zaradi sledečega želeti. Svitli cesar obišče drugo leto Trst in toraj tudi slovenske dežele. Štajarski in koroški Slovenci smo v manjšini. Mi ne moremo lahko oficijelno ali uradbeno pred ljubljenegega vladarja. Drugače je na Kranjskem. Tudi lahko dobijo do tiste veličastne dobe, ako le hočejo, slovenski deželni odbor s slovenskim deželnim glavarjem, in tako more slovensko ljudstvo prvokrat oficijelno stopiti pred deželnegega vladarja iz prevzvišene hiše habsburške. Ako pa se to ne zgodi in če še v Ljubljani, glavnem mestu, Slovenci ne zmagajo v mestnem zastopu, potem bodo zopet tujci in slovenski odpadniki nam pot zastavljali do svitlega cesarja. To pa gotovo ni modro. Zatoraj trdimo, da je razpust deželnegega zbora kranjskega v prav dinastičnem smislu potreben in štajarski Slovenci to iz celega srca želimo, da se zgodi.“

Mnogovrstne novice.

* *Največa trta v Evropi.* Nj. veličanstvo kraljica angleška izročila je princesinji Frideriki hanoveranski imenitno trto v Hampton-Court palači na Angleškem, z dostavkom, da njen sad vživa vse svoje žive dni. Ta čudovita stara trta, ki je bila vsajena leta 1769., meri po visokosti 90 čevljev in prinaša na leto povprek 1500 grozdnih vencev. Leta 1874. prinesla jih je celó 1750. Ker je vsak grozd te izvrstne trte po razsodbi izvedencev vreden eno ginejo (okoli 10 gold.), zvezan je z lastnino njeno precej lep dobiček. Trta ta je največa v Evropi in neki tudi največa na vsem svetu.

* *Kako na Ogerskem Magjare delajo,* kaže nedavno na svitlo dano uradno poročilo ogerskega ministerstva notranjih oprav, po katerem je v prvi polovici letošnjega leta 491 rodbinskih imen za 1019 osó b bilo iz nemških in družih imen v magjarske predelanih. Največ med temi osobami, ki so se letos dali v Magjare po imenu prekrstiti, je judov, 70 je bilo državnih uradnikov, 18 komitatnih uradnikov in služabnikov, 36 profesorjev in učiteljev, 25 zdravnikov, 10 advokatov, 7 duhovnov, 6 inženirjev, 4 umetniki in žurnalisti, 6 vojakov, 61 študentov, 5 hišnih posestnikov, 21 grajščakov, 32 velikih trgovcev, 23 obrtnikov, 27 rokodelcev itd. Po veri je bilo teh pomagjarjenih osó b 286 judov, 168 katoličanov, 27 luteranov itd. Lansko leto ni kuga pomagjarovanja še tako zeló se širila kot letos, in to pa zato, ker je taksa, ki jo mora plačati, kdor svoje ime premeni v magjarsko, letos zeló znižana bila. Magjarsko ime po takem vsako leto cenejše prihaja! S tem pa od dne do dne raste magyarorszag.

Iz Rusije 24. avg. :: — V „Novicah“ od 10. avgusta sem čital v dveh dopisih, iz Gorice in iz Prema, da ondašnje kraje nadleguje velika suša. Mi bi vam Slovincem prav radi odstopili nekoliko dežja, katerega imamo uže šest tednov veliko preveč. Poslednje tedne je dež v več krajih zeló pokvaril prelepo letino. Tako neugodno vreme je zadrževalo žetev, o mlatvi ni tedaj še nič slišati; zato vživamo še vedno staro žito po stari visoki ceni. Upanja pa imamo tudi malo, da bi se po mlatvi žitna cena znižala, kajti iz več krajev Evrope, posebno iz Nemčije, Francije in Anglije dohajajo sporočila o slabi letini. Ker je tudi v severni Ameriki žitna letina na 25% niže memo navadne srednje letine, tedaj bode skoraj edina Rusija preskrbovala Evropo z žitom. Nekateri nemški, francoski in angleški veliki žitni trgovci so uže razposlali svoje agente po Rusiji, al do zdaj so oni še prav malo kupili, kajti oni bi radi kupili dober kup, Rusi pa bi radi prodali drago, tako na pr. inostranci za rž ponujajo k večemu 75 kopejek za pud, Rusi pa jo drže po 95 kopejek, do rublja.

Pred več meseci je prinesla Aksakova „Rusj“ nekaj zanimivih člankov o potrebi, da se oficijalni ruski jezik očisti germanizmov in podobnih tujih spak. „Golos“, „Poredek“, „Vestnik Evrope“ in drugi židovski listi so takrat s strupenim „smehom“ napadli Aksakova, češ, da „slavjanofil“, želeč Rusijo poslavjaniti, zatira „evropejsko civilizacijo“. Te dni pa so prinesle oficijozne „St. Peterburgskija Vedomosti“ novico, da v vladnih krogih se odločno trdi, da vsem „pridvornim činom“ se imajo skoro povrniti „čisto ruska nazvanja“. Naši „jevropski“ liberalci so se zeló nahmurili, kajti oni mislijo, da izgubivši „kamergere“ in „goffrejline“ ne bodo več „jevropejcem“ podobni. Želeti bi tudi bilo, da bi se „Sankt-Peterburgskija Vedomosti“ preimenovala v „Petrogradskija“, zakaj „Sankt-Peterburg“ ni nič bolj ruski, nego „goffrejline“.

Kakor je čitateljem „Novic“ uže znano, je od 6. avgusta „Golos“ dejan na 6 mesecev v prepoved zavoljo razžaljenja bolgarskega kneza. „Golos“ z Bolgari sploh nima sreče: 1877. leta je bil dejan na 5 mesecev v prepoved zato, ker njegova liberalna vest ni mogla privoliti, da bi „divje bande bolgarskih barbarskih razbojnikov, med katerimi sta bila Cankov in Karavelov, Rusija osvobojavala od evropejskih omikanih, liberalnih in humannih muzulmanov“; letos je pa „Golosu“ zaki-pela liberalna kri od svete jeze, da si predrzne kak „usurpator“ preganjati „cvet bolgarske inteligencije“, katere glavarja sta oba prejšnja „bandita“, Cankov in Karavelov. Za „Golosom“ je zadela enaka šiba pravice drug liberalen list „Ruski kurjer“, ki je na 4 mesece prepovedan zavoljo kaljenja mirú in razžaljenja ruske vlade. Čitateljem „Novic“ se bode morda zdela ostra ali celó surova taka kara nemirnege časopisja. Ne vem. Meni se zdi, da osoda ruskegega časopisja je manj britka kakor pa slovenskega. Pri Vas, če se ne motim, konfiskujejo tiste številke časopisja, v katerih se kak članek državnemu pravdniku ne dopada, potem pravdnik kliče po sodnji vrednika pred sodbo, sodnija ga pa posadí na kak „Zabjek“, kjer potem nekoliko tednov ali celó mesecev razmišlja časnikarsko svobodo v ustavni državi. *) V Rusiji gre pa ta reč tako-le: Za prestopne

*) Kar so protne sodnije, se ravna pri nas s časniki po krajšem, objektivnem potu, to je, list z nepovoljnim člankom se zaseže in potem vniči, vrednika večidel pri miru puščajo.

članke dá vlada po predlogu cenzurnega urada „prvo svarilo“ vredniku, inkriminirani članki se pa ne konfiskujejo, ampak svobodno gredo po svetu in vsakdo jih lahko čita. Če se taki članki v istem časopisu ponavljajo, vrednik prejme „drugo svarilo“, inkriminirani članki se tudi pri drugem svarilu ne konfiskujejo, vendar pravice časopisa se nekoliko omejijo, on se tiska samo po številu naročnikov. Če se tudi potem še ponavljajo prestopni članki, tedaj dá vlada „tretje svarilo“ in pri tem prepove časopis za nekoliko časa. Inkriminirani članki se pa tudi pri tretjem svarilu ne konfiskujejo, ampak naročniki jih vsi prejmejo. Kako malo taka procedura časništvo tlači, dokazal nam je zdaj „Golos“: 6. avgusta je bil dejan na 6 mesecev v prepoved, čez štiri dni pa, to je, 10. avgusta je začel zopet v čisto taisti podobi pod drugim imenom, namreč „Novaja Gazeta“, izhajati, a čez 6 mesecev bo tudi ime prejel staro. Recite zdaj, kaj je lagleje, za kake članke na nekoliko mesecev svoje ime premeniti, ali nekoliko mesecev na kakem „žabjeku“ postiti se? „Novaja Gazeta“ tako surovo in prevzetno opisuje osodo „Golosa“, da je uže prejela „prvo svarilo“. Njej bil bi post bolj koristen. (Konec prib.)

Iz Vipave 4. sept. — Po končani kmetijski tomboli, ki bode v četrtek na Malega Šmarina praznik, napravijo tukajšnji rodoljubi slovesnost Josipu Jurčiču v spomin s programom, katerega prvi del obsega 12 zanimivih toček pevskih, deklamatoričnih in godbenih, drugi del pa slavnostni ples, pri katerem svira vojaška godba. Čisti dohodek vstopnine je namenjen Jurčičevi ustanovi.

Iz Starega trga na Notranjskem 5. sept. (*Vabilo k veselici*), ki jo napravi narodna čitalnica v Starem trgu v spomin desetletnice svoje v nedeljo dne 11. t. m. Čisti dohodek je namenjen Jurčičevi ustanovi. Vspored: I. 1) Pozdrav društvenega predsednika g. Vilarja. 2) Hajdrih — „Mladini“, moški zbor. 3) Dav. Jenko — „Strunam“, samospev s spremljevanjem glasovira, poje g. J. Böhm. 4) Donizetti — „Lucrezia“ (potpourri) za violino in glasovir, svirate gospici Jelica in Marija Peče. 5) Fr. Gerbic — „Ljubici pod oknom“, D. Fajgelj — „Prošnja“, četverospesva. 6) G. Rossini — Tyroliene iz Viljem Tella na violino svirata gg. E. Raiz in V. Sič, na glasoviru spremlja gospica M. Peče. 7) Ch. Dancla — Trio na gosli; igrajo gospica M. Peče, gg. E. Raiz in V. Sič. 8) A. Nedved — „Domovina“, moški zbor. — II. Ples. — III. Med počitkom loterija. — Vstopnina za neude 50 kr., za rodbino 80 kr. — Začetek ob 7. uri zvečer. — Veselica se vrši pri gosp. S. Debeljaku v Ložu. Odbor.

Iz Knežaka 25. avg. (*Javna zahvala.*) Za naše pogorelce so darovali: sl. deželni odbor kranjski 600 gld., gosp. Peter Majdič, posestnik mehaničnih mlinov v Kranju in Mengšu 100 vreč bele moke, iu gosp. prof. Žepič iz Zagreba 2 gold. — V imenu nesrečnežev podpisano županstvo vsem milim dobrotnikom najiskrenejšo zahvalo izreka ter prosi še drugih dobrotnikov toliko nam potrebne pomoči. Anton Požar, župan.

Iz Novomesta 3. sept. — Da se odstrani vsaka kriva misel, da bi potovanje mnogih oseb po nogradih, od trtne uši okuženih, utegnulo filoksero raznesti po zdravih nogradih, zato sem se o tej zadevi obrnil do gosp. dr. Rösslerja, profesorja in voditelja poskuševališča v Klosterneuburgu. Dobil sem od njega na to odgovor, v katerem objavlja, da potovanje in podučevanje po okuženih nogradih ni le koristno, temveč celó potrebno. Nevarnost, da se filoksera zatrosi, utegne se pripetiti le takrat, če popotniki kako bolno korenino vzamejo seboj; to pa se pri nekoliko pazljivosti prav lahko zabrani. Sicer pa tudi ni treba, da bi vsi slu-

šatelji po nogradih hodili, vsaj zadostuje, da le preiskovalec sam v nograd gre in bolno trto izkoplje in jo potem vsakemu posebej pokaže. V Istriji se je enako postopalo, da je gosp. Bole, voditelj poskuševališča v Gorici, razkazoval okužene vinograde veliki množici svojih popotnikov, ki so prišli celó iz Hrvatskega in Ogerskega, a filoksera se ni zatrosila, ker se je v vsem skrbno ravnalo. — Naj dodam tem vrsticam še to, da sem se na c. k. deželno vlado štajarsko obrnil s prošnjo, naj bi dovolila, da naše dolensko potovanje vodi gosp. Julij Hansel, voditelj filoksernega štacijona v Bizelu, zato vsak dan od sl. deželne vlade kranjske, kateri je bila moja prošnja od štajarske vlade v razsojo izročena, pričakujem ugodne rešitve, kajti sedanji čas je najbolj pripraven za take vinogradske preiskave, da se po njih podučijo naši odbori, katerim je naloženo nadzorstvo nad vinogradi dolenskimimi. Anton Ogulin.

Iz Ljubljane. — Presvitli cesar je z lastnoročno podpisano diplomo od dne 17. junija tega leta deželnega glavarja namestniku, profesorju dr. Janezu Bleiweisu, kot vitezu reda železne krone tretje vrste, vsled redovnih pravil vitežki stan s priimkom Trsteniški milostljivo podeliti blagovolil. — Priimek ta izvira od Trstenika, rojstvenega sela pradedov njegovih, pod visoko gorenjsko goró nad Kranjem stoječega, kateri je imé Stôršic.

— (*Iz seje družbe kmetijske 4. t. m.*) Potem, ko je subvencijski odbor obravnal predloge o državni subvenciji za leto 1882. in 1883., katere po ukazu sl. ministerstva kmetijstva mora kmetijska družba izročiti uže do 10. dne t. m., je določil program delitve premij za govejo živino v Kranji. Na podlagi tega programa prejme kmetijska družba od sl. ministerstva primerno državno podporo, potem, ko bode program odobren. Odbor nasvetuje za to delitev premij sv. Lukeža dan, ko je v Kranji eden največjih sejmov, na katerega se pripelje tudi obilo goveje živine. Vršila se bo ta delitev po zgledu prejšnjih dveh razstav goveje živine v Novomestu in v Postojni. Nasvetovanih je 9 premij za bike, telice in molzne krave izvirnih rodov od 50 do 25 gold. za eno premijo, — poleg teh 9 premij pa tudi še drugih 9 premij od 40 do 25 gold. za lepo mešano živino in pa tudi za čisto domačo. — Ko bode sl. ministerstvo odobrilo navedeni program, bode odbor nemudoma se lotil vseh tistih priprav, katere so potrebne, da se ugodno reši ta za povzdigo govedoreje imenitna zadeva. — To kratko današnje naznanilo naj opozoruje živinorejce ljubljanskega, kranjskega, radoliškega in kamniškega okrajnega glavarstva, da se pripravljajo na to delitev premij, kajti le gospodarji imenovanih okrajnih glavarstev smejo svoja goveda v to razstavo pripeljati, ki je namenjena gorenjski živinoreji, kakor ste bili uni v Novomesti in Postojni namenjeni dolenski in notranjski govedoreji.

— (*Iz seje glavnega odbora za obdelovanje močvirja.* Dalje.) Naprošen od prvosednika poroča potem gosp. nadinženir Štedry o dozdej dovršenih delih tehničnega preiskavanja tako le:

„Da se tehnična dela preiskavanja za izdelanje projekta prihodnjega zboljšanja močvirja še letos o ugodnem času izvršijo, bilo je treba nadinženirju Podhag-sky-u več tehničnih uradnikov najeti: eni teh uradnikov prevzeli so niveliranje močvirja na desnem bregu Ljubljance, drugi na levem; eni so izmerili Ljubljano s potoki in grabni vred, ki se v njo izlivajo, zopet drugi so preiskavali zemljo, da se spoznajo različne njene plasti. Prvo delo se je izvršilo od Ljubljane poleg tržaške ceste do Vrhnike, od tod prek Bistre do Borovnice in potem naprej čez Podpeč, Studenec, Ižko loko nazaj do Ljubljane, drugo delo pa obsegalo je izmer-

jenje od Brezovice do Podpeči in zadnjič ob Cornovcu. Omenjeno preiskavanje plasti se je dozdej izvršilo na močvirji levega brega Ljubljaniče, in sicer od Lukovca in stare šrange do Bevk, Notranjih in Unanjih goric.“

O predlogu dnevnega reda, da se imata iztrebiti glavna vodotoka Galevec in Drobentinka, opazi prvosednik, da, akoravno je odbor dozdej navadno podpiral takošna dela, je vendar treba premisliti, ali ima odbor sredstva za nasvetovana dela. Večkrat se sliši govorica, da zaklad za osušenje močvirja je oni denar, katerega so plačali posestniki močvirja, tedaj naj se porabi zdaj za iztrebljenje posamesnih glavnih vodotokov. Gledé na te ugovore utegne biti na pravem mestu razjasniti začetek in pravi namen onega zaklada.

Z najvišim odlokom od 16. decembra 1857. leta je bil odobren tadanji projekt za popolno osušenje močvirja, kateremu je bil predmet a) izkopanje in reguliranje Gruberjevega kanala s Štepanškim prekopom, b) znižanje struge Ljubljaniče skozi mesto, in c) razširjenje, znižanje in popolno izpeljanje Cornovca od ustja Zornice v Cornovec do izliva Cornovca v Ljubljaničo. Skupni stroški tega načrta bili so preračunani na 206.358 gold. 38 kr., in bilo je odločeno, da dve tretjini, to je, 137.572 gold. 25 $\frac{1}{3}$ kr. imajo poplačati deželni zaklad s 137.572 gold. 25 kr., občina ljublj. mesta s 9009 gld. 54 $\frac{1}{2}$ kr in posestniki močvirja s 52.126 gl., eno tretjino, to je, ostalih 68.786 gl. 12 $\frac{1}{2}$ kr. naj pa izplača davkarski in cestni zaklad. Skupna svota, s katero je bil sestavljen zaklad za osušenje močvirja, se je imela poplačati v 10 enakih letnih obrokih. Omenjena dela so bila dokončana leta 1867. razen tistih na Cornovcu, katera se pa niso mogla izpeljati zavoljo posebnih zaprek ondašnjega sveta; zato bilo je po tem ukazano, da se še ostali zaklad, to je, 23 gold. 82 kr. v gotovem denarji in 71.036 gold. v obligacijah in hranilničnih bukvicah na obresti naloži. Ob enem si je pa sl. ministerstvo pridržalo konečni sklep o tem, ali se ima le in kako se ima ta zaklad ob svojem času za osušenje močvirja porabiti.

S postavo od 23. avgusta 1877. leta je bilo odločeno, da se ima ustanoviti poseben kulturni zaklad in k njegovim dohodkom naj se prišteje tudi omenjeni zaklad za osušenje močvirja. Ravno ta postava pa veleva tudi, da kulturni zaklad služi za poplačevanje stroškov za vzdrževanje Gruberjevega kanala s prekopom pri Štepanški vasi in pa reke Ljubljaniče, tekoče skozi mesto s tako imenovanim kodelovskim prekopom; stroške za vzdrževanje glavnih odvodnih vodotokov in za preložitev ali za kopanje takih rovov pa imajo nositi posestniki tistih zemljišč, katerim so koristna taka dela. Postava veleva še, da odbor sme z zakladom za osušenje močvirja zaukazovati le po razmerah, katere dovoljuje c. k. deželna vlada in pa deželni odbor.

V tem smislu postave je pa tudi c. kr. deželna vlada pri vsaki priliki, kedar je odboru dovolila denarja iz obresti zaklada za osušenje močvirja, priporočila tak denar samo za občno koristna dela porabiti, a ne za iztrebljenje glavnih vodotokov, kajti taka dela imajo dotični posestniki na svoje stroške izvršiti, in je c. kr. vlada v odloku od 29. februarja 1880. leta še dostavila to, da, ako odbor za taka dela porabi denar iz zaklada, je on sam za prestop ek odgovoren. Vkljub temu je pa vendar odbor večkrat po predlogu dotičnega odbornika za kak kraj dovolil, da se porabi denar iz zaklada za izkopanje ali za iztrebljenje kacega kanala ali glavnega vodotoka, a to proti temu, da bode dotični znesek o pravem času povrnjen. Tako je bil izposojen denar za iztrebljenje Škofelskega kanala, Lahovega in Orlovega grabna, Farjevca, suhe Iške, za novi rov zraven Tuj-

nice, za obsekanje grmovja na desnem bregu Ljubljaniče skupaj v svoti od 1108 gold. 58 kr. Tudi za novo izkopanje Cornovca in za iztrebljenje Zornice izdalo se je 312 gold., a ta dela so bila ukazana od c. k. deželne vlade v dokončanje prejšnjih del, ki so bila začeta uže od nekdanje komisije za osušenje ljubljanskega močvirja. Vsi drugi prej navedeni in izposojeni denarji pa morajo biti povrnjeni. Za povrnitev je odgovoren ves odbor, pa še posebno odbornik, kateri je dobil denar za dotična dela. (Konec prih.)

— (Okrajna cenilna komisija za ljubljansko okolico) je imela v petek shod. Iz vse okolice je došlo 29.000 reklamacij. Ogromno število pritožeb, a kako bodo rešene?

— (Podučevalni kurs za pevske učitelje in orgljarce), katerega letos prvič napravi „Cecilijansko društvo v Ljubljani“, se bode začel 12. t. m., ob treh popoldne in bode trajal do sobote 17. septembra. Gosp. udeležniki naj se, kakor „Cerkv. Glasb.“ naznanja, zberó ob omenjenem času v sobi orgljarske šole v Alojznici, kjer se jim bode izročil ves načrt podučevalnega kursa. Želimo mnogo poslušavcev in veliko dobrega vspeha za nje in za cerkveno glasbo.

— (Mesto sekundarija) v deželni bolnišnici ljubljanski z letno plačo 400 gold. in začasno nagrado letnih 150 gold., prostim stanovanjem, kurjavo in svečavo se oddaje za dve leti. Prošnje je vložiti vsaj do 24. dne t. m. kranjskemu deželnemu odboru.

— (Inštalacija) vsem Ljubljančanom dobro znanega in priljubljenega bivšega stolnega kaplana gosp. Jakob Dolenc, zdaj župnika na Igu, se je, kakor „Slovenec“ poroča, vršila v nedeljo jako slovesno. Ves Ig in njega okolica bila je po konci, vse ozaljšano z narodnimi, cesarskimi in cerkvenimi zastavami. Izanci so šli novemu župniku nekaj pota naproti, ter ga veselo pozdravili in s častjo sprejeli. Došlo je k slavnosti mnogo duhovščine in radovednega ljudstva iz vseh krajev.

— Ker je vreme pod snežniki našimi, kjer Kamnik leži, zadnje dni uže nekoliko ostrejšje postalo, je gosp. vitez Schneid v nedeljo zapustil Zaprice in se proti svojemu domu vrnil.

— Gosp. Fr. Gerbić se je tudi v nedeljo podal v Lvov (Lemberg), kjer je, kakor smo uže poročali, angažiran pri poljski operi, katera svoje produkcije prične 16. dne t. m.

— Gosp. P. pl. Radics je s pričetkom tega meseca prevzel vredništvo cele „Laib. Zeitg.“

— Na korist novemu narodnemu gledališču v Pragi namerava gosp. Ivan Hribar v nedeljo 18. dne t. m. v čitalnici naši predavati o zgodovini českega gledališča. Nadejati se je čez in čez polne čitalnice z ozirom na navedeni blagi namen tem bolj, ker smemo pričakovati izyrtnege berila.

— (Čitalniških pevcev izlet na Bled) v nedeljo 4. dne t. m. izvršil se je izyrtno pri najugodnejšem vremenu. Povsod srčno sprejeti naši pevci prepevali so domače pesmi v Lescah, na otoku in pa po jezeru, kjer so našli zmerom množico hvaležnih poslušalcev, med njimi tudi na Gorenjskem zaradi vaj bivajočih vojaških častnikov in družih tukaj celó iz daljnih krajev poleti bivajočih gostov. Poleg prijaznega vremena in še prijaznejšega sprejema pripomogla ni malo k občni zadovoljnosti postrežba pri Jeklarji in Petranu. Pri odhodu počastil je pevce gosp. Goljaš v Lescah z lepim umetnim ognjem.

— („Kočevje napreduje“) piše „Soča“. „Deutscher Schulverein“ ustanovi v Kočevji, in sicer na mejah te „deželice“ 4 nemške šole, namreč v Maverlinu in Šeflerjih proti Črnomlju, na Smuku proti Hinjem, in v

Grčaricah proti Dolenji vasi. Za to ustanovitev bodo imeli zasluge dr. Weitloff, znani kričač in hud nasprotnik Taaffejevi vladi, vodja kočevske gimnazije Knapp in pa ljubljanski nadzornik Linhart. Z Weitloffom je prišel celo nek doktor iz Berolina. Na Nemškem nabirajo denar, da bi nas schulvereinci s ponemčevanjem sposobili za Prusijo. A ti schulvereinci so zvite buče in ne ponujajo podpore v dar, ampak samo proti dolžnim pismom od strani dotičnih občin. Po takem mislijo terjati denar nazaj, ako bi se občine ne ponemčile, kakor nameravajo.

— (O potovanji Slovanov v Rim) prinaša obširen popis 7. zvezek časnika: „Weckstimmen für das kath. Volk“ pod naslovom: „Die slavische Pilgerfahrt nach Rom“. Ta potopis prinaša tudi vse tri adrese, nagovor biskupa Strossmayerja in odgovor sv. očeta Leona XIII.; vse v popolni besedi, kakor so pisane in govorjene bile. Administracija tega lista razpošilja zvezek poštne prosto za 12 kr. (Wien I. Weihburggasse 21). Isto tako tudi 4. in 5. zvezek, ki obsega biskup Strossmayerjev pastirski list o Cirilu in Metodu in pa 1. zvezek s spisom dr. Jordanovim o katoliški Bosniji. — Vsi ti zvezki razmotravajo obširno vprašanje o slovanskem cerkvenem obredu.

☛ Tiste dijake iz Kranjskega, ki so dovršili 6 razredov gimnazije ali pa realke in želijo državno štipendijo s 300 gold. za obiskovanje kmetijske šole Tečen-Liebwerdske na Češkem, in druge, ki so dovršili 4 razrede imenovanih šol in želijo štipendijo tudi s 300 gold. za kmetijsko šolo v Mödlingu poleg Dunaja, opozorujemo, da s 12. dnevom tega meseca preteče obrok za vlaganje prošinj pri družbi kmetijski kranjski, kakor je bilo razpisano v 33. listu „Novic“.

Prošnja za Janežičevo „Cvetje“.

Res prava težava je s slovenskim berilom na gimnaziji v 7. in 8. razredu. Če hoče človek kaj spremeniti za čitanje, pa nima dotičnih knjig. Ko je izhajalo Janežičevo „Cvetje“, imeli smo tukaj nad 40 naročnikov, sedaj pa so se vse te knjige razpršile, imamo samo 3 eksemplare.

Tisti gospodje, kateri so onih let študirali na novomeški gimnaziji — pa tudi drugi — prošeni so prav vljudno, naj blagovolijo poslati:

a) Sofoklov Ajant (poslovenil M. Valjavec, l. 1863.);

b) Wiljem Tell (poslovenil Cegnar 1862.);

c) Maria Stuart (poslovenil Cegnar 1861.).

Rad bi spravil skupaj vsakega kakih 10 eksemplarov. — Bodi si, da častiti gospodje posodijo na eno leto, bodi si, da prodajo, naj zapišejo ime na knjigo, naznanijo pošto dotično, ter blagovolijo poslati v Novomesto.

P. Ladislav Hrovat.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Nj. veličanstvo cesar se je 31. dne u. m. z velikim spremstvom podal v Mezö-Kövesd na Oggersko, kjer ostane 9 dni pri velikih vojaških manevrih. — 9. dne t. m. gre v Miskolcz, kjer ostane 7 dni. — 17. dne t. m. zvečer pa gré v Gödöllö.

— Prihodnjemu državnemu zboru predloži, kakor se sliši, vlada: vojno postavo, sprejem zahodne železnice v vladno gospodarstvo, vprašanje o vseučilišču pražkem in o gališki transversalni železnici, postavo o borznem davku in pa obrtnijsko postavo, katero je neki vlada posebno marljivo razpravljala zato, da se vendar en-

krat zadosti upravičenim željam obrtnikov (rokodelcev). — Sliši se tudi, da od druge strani se državnemu zboru izročijo predlogi, naj bi se po prevdanku njegovem po postavni poti kaj storilo za spodobnejše obhajanje nedelj in praznikov.

— O programu ministra Taaffe-a poroča „Nord. Allg. Zeitg.“ tako-le: V prvi vrsti, pravi ta list, bode vlada skušala izpeljati vprašanje o upravni reformi. Ministerstvo bode skušalo to vprašanje ugodno rešiti ne meneč se za razne predsodke. Druga naloga, ki si jo je postavilo ministerstvo, je reorganizacija železnic. Na tem polju je jako slabo gospodarila ustavoverna vlada. Dalje bode vlada skušala vravnati obrtnijstvo. Vlada si bode prizadevala, da v prihodnjem zasedanji spravi novi obrtni zakon v življenje. Največjo pozornost pa obrača vlada razmeram v kmetijstvu, ker je prepričana, da se je ravno tu do zdaj največ grešilo. Podpiranje in pomnožitev kmetijskih šol je daljna naloga vladina.

— Stavbeno vodstvo avstrijskih državnih železnic je razpisalo oklic za ponudbe o šinah, ki se bodo potrebovale za predarelsko železnico. Do zdaj je potreba preračunana na 11.100 bačev (ton) do l. 1883. Pred nekaj časom je Elizabetna zapadna železnica oddala napravo t.kih šin nekemu avstrijskemu mešetarju, ki bi bil v Avstriji mogel sam napraviti jih komaj 4000 bačev, 11.000 pa bi jih se bilo moralo — se ve da za mastno provizijo — naročiti pri rudarjih na Angleškem, Francoskem in Nemškem, toraj v tujih deželah. Sedanji minister trgovstva baron Pino je pa — kar nas veseli povedati — to pogodbo razrušil in šine naročil po čisto enaki ceni pri več avstrijskih fužinarjih. Človek bi mislil, da bo tako ravnanje ministrov, ki podpira domačo obrtnijo, vsakemu po volji, in da mu bodo vsi časniki ploskali; a ne! Dunajski judovski listi so se potegnili za tujstvo in štejejo ministru za velik greh to, da je domačim obrtnikom naklonil delo in zaslužek. Se ve, je uže kak Izak ali Abraham prišel ob provizijo, katero so mu tujci obljubili!

— Novo imenovani knezonadškof dunajski Ganglbauer bo 11. dne t. m. slovesno vpeljan na svoje stolico na Dunaji.

— Vsi liberalni časniki dunajski veselja poskakujejo, da so pri zadnjih volitvah na Francoskem zmagali republikanci. „N. fr. Presse“ še posebno poje glorio, da so propadli monarhični zarotniki „die monarchischen Verschwörer“ in pa privrženci zakonite (legitimne) monarhije. A vendar se vkljub vsemu temu liberalci hlinijo, da oni so avstrijski patriotizem v štant vzeli, ali, kakor „Kärnt. Volksst.“ pravi, „die Generalpächter des österreichischen Patriotismus sind“. — Isto tako rovaajo liberalci zdaj zoper Rusijo, ker je avstrijska vlada v Premislu dva ruska viša oficirja neki zato zasačila, ker sta si obrisa galiških trdnjav napravljala, in ker se sliši, da ruska vlada podkupuje Avstrijance z rubelji. Koliko je o uni zadevi resnice, se danes še ne vé, ker je cesar naš sam ukazal, naj se izpustita zaprta ruska oficirja, — kakega ruskega rublja pa še nikdo na Oggerskem ni v roke dobil, čeravno je res, da po ukazu ministra Tisze magjarski panduri jako marljivo vohajo po ruskih rubljih.

Iz Gorice. — S podporo visokega c. kr. kmetijskega ministerstva priredi tukajšnje c. kr. kmetijsko društvo po deželi javna predavanja o trtni uši (flokseri), katere bode izvrševal g. Al. Štrekelj. Podučevalo se bode: dne 8. septembra t. l. v Tomaji in Štanjelu, — 11. septembra v Šmarjah dol. Branici, — 18. v sv. Križi in Kamnjah, — 25. v Škrbini in Pervačini, in dne 2. oktobra v gornjem Cerovem in Pevmi.